

Cellular pathology. Dystrophies.

Lecture-9. Disorders of carbohydrate metabolism.

Lecturer. Avazbek Mamataliyev Ro'zuvaevich., Docent, Candidatus Medicinae

Nazorat savollari

Assignment

- 1. Glikoproteidlar almashinuvini buzilishlarini tushuntiring?*
- 2. Giperglikemiyaning asosiy sabablarini aytib bering?*
- 3. Glikogenozni klinik-biokimyoviy o'zgarishlariga qarab turlarini sanab bering?*

Ansvers:

1. Glikoproteidlar almashinuvini buzilishlarini tushuntiring?

Glyukoproteidlarning, ya'ni oqsildan xamda geksozamin tutadigan polisaxariddan iborat kompleks birikmalarning asosiy vakillari mutsinlar bilan mukoidlardir.

Mutsinlar bilan mukoidlar bir qancha bo'yoq moddalari (toluidin yeki metilen ko'ki) bilan metaxromaziya reaksiyasini beradigan xromotrop moddalardir. Mukoidlar mutsinlarga qarshi o'laroq, sirka kislotaga ta'sir ettirilganda cho'kma xosil qilmaydi.

Mutsinlar shilliq pardalar epiteliysi va bezlar tomonidan ishlab chiqariladigan shilimshiqning asosini tashkil etadi. Mukoidlar ko'pgina to'qimalarning tarkibiga kiradi; ular embrioidal to'qimalarda ko'p miqdorda bo'ladi va chaqaloqlarning kindik tizimchasida saqlanib qoladi. Katta yoshli odamlarda mukoidlar yurak klapanlari, arteriyalarning devorlari, paylar, tog'aylarda bo'ladi.

Glyukoproteidlar almashinuvi buzilganida xujayralar bilan xujayralararo moddada mutsinlar bilan mukoidlar to'planib qoladi, bular shilimshiq yoki shilimshiqsimon moddalar deb xam ataladi. Shu munosabat bilan glyukoproteidlar almashinuvi buzilishi shilimshiq distrofiya deb aytiladi, bu distrofiya xujayraga aloqador yoki xujayradan tashqari (to'qimalarning shilimshiqatlanishi) bo'lishi mumkin.

2. Giperglikemiyaning asosiy sabablarini aytib bering?

Endokrinopatiyalar, neyro- va psixogen buzilishlar, xaddan tashqari ovqatlanish, jigar patologiyalari, fizik omillar, biologik β -hujayralarni nasliy nuqsonlari, immun shikastlari, viruslar (Koksaki, qizamiq va b.) bilan shikastlanishlar), endogen alloksan ta'siri.

3. Glikogenozni klinik-biokimyoviy o'zgarishlariga qarab turlarini sanab bering?

I turi - gepatorenal glikogenoz glyukoza 6-fosfat fermentining jigar va buyrakda etishmasligi.

II turi - tarqalgan glyukogenoz α -1,4 glyukoza fermenti etishmasligi.

III turi - limid deksrinoz. (A turi amilo – 1,6 glikozidaza va oligo- 1,4-1,4 glyukotransferazani jigar va mushaklarda etishmasligi; B turi 2 la fermentni faqat jigarda mavjud bo'lmasligi; C turi amino-1,6 glikozidazani mushaklarda etishmasligi; D turi oligo-1,4-1,4 glyukotransferazani jigar va mushaklarda etishmasligi)

IV turi - aminopektinoz amino-1,4-1,6 trans glyukozidaza etishmasligi

V turi - muskul glyukogenozi miofosforilaza etishmasligi

VI turi - jigar glyukogenozi gepatofosforilaza etishmasligi

VII turi - Tomson muskul glyukogenozi - fosfoglyukomutaza etishmasligi

VIII turi - muskul glyukogenozi fosfofruktokinaza etishmasligi.

IX turi - jigar glikogenozi kinazafosforilaza etishmasligi.

Test

1. Qandli diabetda oshqozon osti bezidagi mikroskopik o'zgarishlar qaysi?

- a. nekrotik pankreatit
- b. atrofiya. skleroz**
- c. gipertrofiya, giperplaziya
- d. produktiv pankreatit

2. Qandli diabet bilan xastalangan bemorning yuqorigi 7 tishi olingandan so'ng uning o'rni yiringlab leptomeningit alomatlari paydo bo'lib bemor o'lgan. Asorat nima?

- a. leptomeningit
- b. sepsis, septikopiemiya**
- c. 7 tishning olinishi
- d. qandli diabet

3. Mukoepidermoid karsinoma parenximasi quyidagilardan iborat?

- a. oraliq hujayralardan
- b. onkotsitlardan
- c. astrositlardan

d. shilliq hosil qiluvchi hujayralardan

4. Qandli diabet qaysi bezlar patologiyasi bilan bog'liq?

- a. gipofizni
- b. me'da osti bezini**
- c. tuxumdonlarni
- d. buyrak usti bezlarini

5. Qandli diabetda birinchi navbatda qaysi a'zo shikastlanadi?

- a. taloq
- b. yurak
- c. jigar**
- d. me'da

6. Diabetik makroangiopatiyaga kiradi?

- a. enterit, ishemiya
- b. Ishemiya, infarkt, insult**
- c. insult, to'piq sindromi
- d. infarkt, retinopatiya proliferativ bosqichi

7. Quyidagilardan qaysi biri giperosmolyar komada ketoatsidoz rivojlanishiga yo'l qo'ymaydi?

- a. Insulinning qoldik sekretyasi**
- b. qontrinsulyar gormonlarni sezilarli darajada ortishi
- c. insulinga sezuvchanligini pasayishi
- d. gipoglikemiya

8. Glyukagonning insulinning antogonisti sifatidagi ta'siri?

- a. glyukozani hujayra membranasi orkali utkazilishini ta'minlaydi
- b. aminokislotalar, kaliyni hujayra membranasi orkali utkazilishini ta'minlaydi
- c. jigarda glikogen parchalanishini kuchaytiradi**
- d. glikoneogenezni stimullaydi

9. Qandli diabetda birinchi bulib qaysi tuqimalar shikastlanadi.

- a. nerv**
- b. Suyak
- c. mushak
- d. ilik

10. Qandli diabetda oqsillar almashinuvi qanday o'zgaradi?

- a. sintezi susayadi va oqsil parchalanishi kuchayadi**
- b. oqsil sintezi kuchayadi

c. aminokislotalardan uglevodlarni ishlab chiqarilishito‘htiladi
d. gipoazotemiya

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	B	D	B	C	B	A	C	A	A